

JUODMARGIŲ KARVIŲ PIENO SUDĖTIES IR KOKYBĖS RODIKLIŲ KAITA VEIKIANT LAKTACIJAI IR KITIEMS FAKTORIAMS

Kazimieras Pauliukas¹, Antanas Rimgaudas Šidiškis², Alvidas Urbonavičius², Kęstutis Šerėnas²

¹ Lietuvos veterinarijos akademija, Gyvulininkystės katedra, Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas

² Lietuvos veterinarijos akademija, Biologinės chemijos katedra, Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas;

el. paštas: rimsid@lva.lt

Santrauka. Įsigaliojus pieno gavybos kvotoms, ES Tarybos direktyvoms ir naujiems standartams pienui ir pieno produktams, Lietuvos pieno sektorius yra reguliuojamas ir reglamentuojamas. Siekiant išlaikyti konkurencingą pieno ūkį, Lietuvoje būtina ieškoti rezervų pieno sudėčiai ir kokybei gerinti. Šalyje priskaičiuojama (įskaitant ir vietines pagerintas) 16 galvijų veislių, iš kurių pagrindinės – Lietuvos juodmargių ir Lietuvos žaliųjų. Straipsnyje analizuojama trijų veislių – Lietuvos, Vokietijos ir Danijos juodmargių karvių pieno kiekio, jo sudėties ir somatinių ląstelių kaita atskirais laktacijos mėnesiais. Be to, aprašoma sezono įtaka pieno sudėčiai ir pagrindiniams pieno kokybės rodikliams (somatinių ląstelių skaičiui, bendram bakteriniam užterštumui ir kt.) per 2002–2003 metus. Nustatytas ženklusnis somatinių ląstelių skaičiaus padidėjimas laktacijos metu. Jų kiekis Lietuvos juodmargių ir Vokietijos juodmargių piene labiau padidėjo šeštą laktacijos mėnesį, t. y. antrąjį–trečiąjį veršingumo mėnesį. Tam įtakos galėjo turėti veršingumas ir placentos formavimasis bei su tuo susiję atskirų hormonų ir fermentų aktyvumo pokyčiai. Sezono įtaka labiausiai pastebima pieno sudėties, somatinių ląstelių ir bendrojo bakterinio užterštumo kaitai.

Raktažodžiai: galvijai, pieno sudėtis, laktacija, sezonas, pieno kokybė.